

מידעון למנהלי בתי הספר

מבחני קבלה לתכניות ייחודיות לתלמידים מחוננים ומצטיינים – שנה"ל תשע"ז

מנהלים יקרים שלום רב,
 בקרוב יחל תהליך הקבלה לתכניות הייחודיות לתלמידים מחוננים ומצטיינים לקראת שנת הלימודים הבאה (2018, תשע"ח). שלב הסינון (שלב א') של התהליך מתקיים בבית-הספר והוא באחריות המנהל, ושלב האיתור (שלב ב') יתקיים במרכזי בחינה אזוריים ובאחריות מכון קרני המבצע את הפרויקט.
 אנא קראו בעיון את ההוראות ופעלו על פי הנהלים שעליהם הוחלט. חשוב שכל התלמידים יוכלו לקבל הזדמנות הוגנת ושווה להשתתף בתהליך הקבלה לתכניות וליהנות מהן בעתיד.

פרטי התלמידים המופנים לשלב ב' יועברו באמצעות מערכת המנב"סנט בלבד!

<u>תאריכי הביצוע</u>	<u>שלבים בתהליך האיתור</u>
עד יום א', 25.9.2016	1. משלוח ההודעה להורים בדבר המבחנים הצפויים בבית הספר
	2. היערכות הנוגעת לאוכלוסיות מיוחדות (מיפוי תלמידים בעלי צרכים מיוחדים - בעלי לקות למידה/הפרעת קשב, או לקות פיסית או בריאותית)
יום ב', 31.10.2016	3. חשיפת מבחן שלב ב' באתר משרד החינוך - www.edu.gov.il/manbas
יום ה', 3.11.2016	4. ביצוע מבחני שלב הסינון (שלב א')
	5. בדיקת המבחנים ודיווח הציונים במערכת המנבסנט (של כלל התלמידים).
עד יום ה', 10.11.2016	6. קבלת החלטה בדבר התלמידים שבית הספר מפנה לשלב האיתור (שלב ב'). הודעה לכל ההורים בדבר החלטות בית-הספר.
עד יום ה', 17.11.2016	7. מתן אפשרות להורים לערער בפני מנהל בית-הספר על החלטות.
	8. דיון בערעורי הורים ודיווח סופי במערכת המנבסנט על התלמידים המופנים למבחני שלב האיתור (שלב ב') של מכון קרני.
עד יום ג', 22.11.2016	9. ביצוע פעולת אישור המנהל את שמות התלמידים המופנים למבחני שלב האיתור (שלב ב') [תוך בדיקת פרטי ההתקשרות עם התלמידים].
דצמבר 2016 - ינואר 2017	10. בית-הספר יקבל במייל את ההזמנות לבחינות שלב ב' ויחלקן לכל אחד מהתלמידים במעטפה אישית.

א. תהליך מבחני הסינון (שלב א')

1. משלוח הודעה להורים בדבר המבחנים הצפויים - מבחני סינון (שלב א')

עד יום א', 25.09.2016 מחנך הכיתה ישלח מכתב לכל ההורים (נוסח המכתב בערבית להורים) המודיע להם על תאריך המבחן ומטרתו, ויבקש את אישורם על קריאתו. במכתב מצוי כל המידע הדרוש להורה על מנת שיוכל להשתתף באחריות למימוש זכויות התלמיד, וכן מובהר שההשתתפות בבחינה היא זכות ולא חובה. הורים שאינם מעוניינים כי ילדיהם ייבחנו במבחן הסינון (שלב א') יודיעו על כך בכתב מראש להנהלת בית הספר. במקרה של הורים החיים בנפרד על מנהל בית-הספר לפעול על פי הנחיות המשרד ולשלוח הודעות לשני ההורים.

2. היערכות לבחינה

א. **הורדת החומרים מאתר המנב"סנט: המבחן וההנחיות להעברה ולבדיקה.** מבחן הסינון (שלב א') וההוראות להעברה ולבדיקה יועלו לאתר מנהלת יישומי מנב"ס (www.edu.gov.il/manbas) ביום ב', 31.10.2016. ההורדה תתאפשר בהרשאה של מנהל וסגן מנהל בלבד. אין להשתמש בבחינה או להעביר אותה לגורם שאינו מבית הספר.

ב. **מיפוי תלמידי השכבה המשתייכים לאוכלוסיות מיוחדות:** תלמידים בעלי צרכים מיוחדים (לקויי למידה, הפרעות קשב ולקויות פיזיות), ייבחנו במבחני שלב א' בהתאם לתנאי ההיבחנות המקובלים עבורם בבית הספר.

ג. **שכפול המבחנים על פי ההנחיות.** לאחר שהורדתם את מבחן הסינון (שלב א') אל מחשב בית הספר, יש לצלם אותו כמספר העותקים הדרוש לבחינת כל תלמידי השכבה הנבחרת בבית ספרכם.

יש לשים לב להוראות ההדפסה: 1. לצלם את כל עמודי החוברת (לא לדלג על אף עמוד). 2. לבצע צילום דו-צדדי.

3. להדק את החוברות בשתי סיכות בצד.

המבחן צריך להישמר חסוי ולא להגיע לידיעת המורים והתלמידים לפני מועד הבחינה. כמו כן, מכיוון שזכויות היוצרים של המבחנים שייכות למכון קרני, אין לעשות בהם שימוש אחר וגם לא להעבירם לשום גורם.

3. העברת מבחן הסינון (שלב א')

מבחן הסינון יועבר בכל בתי הספר באותו יום - יום ה', 3.11.2016.

יש לערוך את המבחנים בשעתיים הראשונות של יום הלימודים, לכל תלמידי השכבה. תלמידים המשתייכים לאוכלוסיות מיוחדות (ראו פירוט בסיף ב') ייבחנו בהתאם לתנאי ההיבחנות המקובלים עבורם בבית הספר.

העברת המבחנים תיעשה על פי המסמך "הנחיות להעברה ולבדיקה של מבחן הסינון (שלב א)".

יש להקפיד על טוהר הבחינות הן בשלב ההעברה בכיתה והן בטיפול במבחנים לאחר מכן.

4. בדיקת המבחנים ודיווח הציונים במערכת המנב"סנט

בדיקת המבחנים תיעשה על פי המסמך "הנחיות להעברה ולבדיקה של מבחן הסינון (שלב א)". מומלץ שהמבחנים ייבדקו על ידי יועצת/ת בית הספר ולא על ידי מחנכי הכיתות, וזאת כדי למנוע טענות מצד הורים (גם אם אין הן מבוססות). לאחר הבדיקה יש לדווח במערכת המנב"סנט, עבור כל התלמידים, את ציוניהם בכל אחד מחלקי המבחן.

הצוות החינוכי יחליט, על סמך הציונים במבחנים ועל סמך היכרותו עם התלמידים, מיהם התלמידים המופנים למבחן שלב ב' של תהליך האיתור¹ (15% מתלמידי הכיתה)². כל אחד מהתלמידים הללו ידווח במערכת מנבסני"ט

כ"מופנה על סמך מבחן" או "מופנה על סמך המלצת בית-הספר".

¹ ניתן להפנות תלמיד מצטיין גם אם לא נכח בבית-הספר ביום הבחינה או שבאופן מפתיע ציונו במבחן שלב א' לא היה מהגבוהים ביותר בכיתה

² בכיתה שבה פחות מ-30 תלמידים, יש להפנות עד 4 תלמידים. בכיתה שבה מעל 30 תלמידים, יש להפנות עד 5 תלמידים

5. הודעה לכל ההורים בדבר החלטות בית הספר

לאחר החלטת מנהל בית הספר, יש לשלוח הודעה לכל ההורים בשכבה שבה יימסר להם אם ילדם נכלל או לא נכלל ברשימת התלמידים המופנים לבחינת שלב ב' (ראו נוסח מכתבים בערבית להורים במסמך נפרד). המטרה היא ליידע אותם ולאפשר להם לערער על החלטתכם.

באם התלמיד המופנה לשלב האיתור (שלב ב') הוא בעל לקות כלשהי (לקות לימודית/הפרעת קשב/לקות פיסית/בריאותית)³ – על המנהל ליידע את ההורים, שבאחריותם לפנות עד יום א', 11.12.2016 אל הרפרנט המחוזי עם הטפסים והמידע הדרוש להמשך טיפול, ולעקוב אחר הזמנתו לבחינת שלב האיתור (שלב ב') בתנאים מותאמים.

מכתב ההודעה בדבר תוצאות מבחן הסינון (שלב א') יישלח אל ההורים לא יאוחר מיום ה', 10.11.2016 עם בקשה שיאשרו את קבלתו. באחריות מנהל בית הספר לוודא שכל ההורים יקבלו את ההודעות.

6. טיפול בערעור הורים על החלטות בית הספר

הורים שילדם לא נכלל בין 15% התלמידים שהופנו לשלב האיתור (שלב ב'), רשאים לבקש שילדם ייגש בכל זאת למבחני שלב ב'. זאת באמצעות הגשת בקשה מנומקת אל המחנכים עד יום ה', 17.11.16. במקרה של ערעור, רצוי שהמחנכים או היועצות יסבירו להורים שמבחן שלב האיתור (שלב ב') נועד לאתר כ- 2% מבעלי היכולות הגבוהות ביותר באוכלוסייה, ולכן הוא קשה הרבה יותר ממבחן הסינון (שלב א'). עוד יודגש שתסכול גדול מדי בזמן הבחינה או לאחר קבלת התוצאות עלול להסב נזק לתלמיד. אם ההורים בכל זאת מתעקשים שילדם ייבחן, יש לדווח עליו במערכת המנב"סנט כ"מופנה בעקבות ערעור הורים". לידיעתכם: המערכת תאפשר הפניית מספר קטן מאוד של תלמידים בעקבות ערעור. אם תקבלו הודעה על חסימה – אנא הפנו את כל ההורים המערערים להגיש בקשה לבחינה באמצעות הטופס המקוון באתר האגף למחוננים.

7. דיווח סופי על התלמידים המופנים לשלב האיתור (שלב ב')

המחנכות ישלימו את הדיווח במערכת המנב"סנט:

- ✓ סימון עבור כל תלמיד האם הוא מופנה לשלב ב' (תוך בחירת הנימוק המתאים) או – לא
- ✓ סימון אם התלמיד משתייך לאחת האוכלוסיות המיוחדות (פירוט האוכלוסיות בסעיף ב' שלהלן)
- ✓ סימון תלמידים שיש לתקשר עם הוריהם בשתי כתובות (הורים החיים בנפרד)
- ✓ ווידוא שכל פרטי ההתקשרות עם ההורים מלאים ואמינים

8. ביצוע פעולת אישור המנהל את רשימת התלמידים - עד יום ג', 22.11.2016

לקראת ביצוע פעולת אישור המנהל, הנכם מתבקשים לבדוק את התקינות של רשימות התלמידים המופנים לשלב האיתור (שלב ב'). כלומר יש לוודא שפרטי ההתקשרות מעודכנים ומדויקים, ויש לעדכן במנב"ס על אודות הילדים שלהוריהם יש כתובות נפרדות (כפי שהונחיתם בחוזר מנכ"ל ע"ו/1). בנוסף יש לוודא שהרשימות כוללת גם את התלמידים המוגדרים כאוכלוסיות מיוחדות [ראו פירוט בסעיף ב' שבהמשך]. השנה לא ניתן יהיה להוסיף או לשנות רשימות באמצעות קבצי אקסל. בכל בעיה נא לפנות לרפרנט באמצעות המייל או הטלפון.

רק לאחר ביצוע פעולת אישור מנהל יסתיים התהליך בהצלחה ושמות התלמידים שדווחו כמופנים לשלב ב' יועברו למכון קרני. לאחר אישור המנהל, תופיע הודעת מערכת המאשרת את רשימת התלמידים המופנים בציון שם המאשר, תאריך ושעת ביצוע האישור

הערה: אם המנהל יודע מראש (לפני העברת המבחן) שהכיתות בשכבה הן שונות באופן בולט ברמתן הלימודית, ניתן לשקול את האפשרות שבחירת התלמידים תיעשה על פי 15% הגבוהים ביותר בשכבה כולה.

לידיעתכם: לאחר המועד האחרון לא תוכלו להוסיף תלמידים או לשנות את הרשימה, אלא רק באמצעות פנייה אל הרפרנט המחוזי (פרטי הרפרנטים מצויים באתר האגף למחוננים). הורים הפונים אליכם לאחר 17.11.16 יש להפנות אל הרפרנט באמצעות טופס מקוון המצוי באתר האגף. המועד האחרון לפנייה לרפרנט המחוזי הוא יום א', 11.12.2016.

לסיכום ולתשומת לבכם:

- ✓ לאחר פעולת אישור המנהל את הרשימה ושליחתה במערכת **המנב"סנט**, מומלץ להפיק דוח מודפס כדי שישמש אתכם למעקב ובקרה. לידיעתכם, לא ניתן יהיה לספק לכם את רשימת התלמידים במכון קרני ו/או במשרד החינוך.
- ✓ עליכם לוודא שקיבלתם אישור מהמערכת על מספר התלמידים שהעברתם בממשק **המנב"סנט**.
- ✓ אנא דאגו שפרטי ההתקשרות עם התלמידים יהיו מלאים ומעודכנים: כתובת למכתבים, שמות ההורים, טלפונים ניידים וכתובות מייל של שני ההורים, וכן דיווח במנב"ס על תלמידים שהוריהם חיים בנפרד.
- ✓ במידה והמנהל סבור שבשכבת הגיל המיועדת, **אין** תלמידים המתאימים להיבחן בשלב האיתור (שלב ב') – אנא יידעו אותנו בכתב, למייל: may@karni.co.il.
- ✓ יש לשמור בבית הספר את מחברות המבחנים של כל התלמידים עד סוף שנת הלימודים. במהלך השנה תיערך בדיקה במדגם מבתי הספר (זאת על פי בקשת משרד החינוך), ומנהלי בתי הספר שיעלו במדגם יתבקשו לשלוח למכון קרני את המחברות של בחינות הסינון (שלב א') של כל תלמידי השכבה.

ב. תלמידים הנמנים על אוכלוסיות מיוחדות

אם בעקבות ההישגים במבחן או בעקבות התרשמות הצוות – המנהל יחליט כי תלמידים מאוכלוסיות אלה נמנים עם 15% התלמידים הגבוהים ביותר יש לסמנם במערכת כדי להבטיח שמכון קרני יאפשר להם את התנאים הדרושים במבחני שלב האיתור (שלב ב'). הסימון יהיה ייחודי עבור כל תלמיד שהוא בעל לקות למידה/הפרעת קשב, או לקות פיסית או בריאותית

לתשומת לבכם: במקרה של תלמידים בעלי לקות כלשהי (לקות למידה/הפרעת קשב, או לקות פיסית או בריאותית) – חשוב ליידע את ההורים בדבר אחריותם להגשת הטפסים והמידע הנחוץ אל הרפרנט המחוזי⁴ עד יום א', 11.12.2016 ולעקוב אחר קבלת הזימון למבחני שלב האיתור (שלב ב'). הנוהל להגשת הבקשה מופיע באתר האגף למחוננים, נא הפנו אליו את ההורים. מומלץ שתכירו גם אתם את הנוהל.

נא זכרו, שיעור התלמידים המחוננים והמצטיינים בקרב התלמידים בעלי צרכים מיוחדים אינו עולה על שיעורם בקרב כלל התלמידים. אל תמהרו להפנות תלמיד לבחינת שלב האיתור (שלב ב') לפני שתבדקו היטב אם יש בסיס להשערתכם לגבי יכולתו הלימודית הגבוהה.

ג. מה עושים עם תלמיד שהיה חולה ביום הבחינה?

אין להעביר את מבחן הסינון במועד נוסף. על הצוות לשקול אם להכליל את התלמיד ברשימת התלמידים המופנים לבחינה בשלב ב' על סמך רמתו הלימודית. אם הוא נמנה על 15% התלמידים המוכשרים בכיתה, ניתן להעבירו עם יתר התלמידים בממשק במערכת המנב"סנט ולסמן אותו כ"מופנה לשלב ב' בהמלצת הצוות".

ד. מה עושים עם תלמיד ש"קפץ כיתה" השנה?

אם תלמיד "קפץ כיתה" השנה, סמוך למועד הבחינה, ההמלצה היא להגישו למבחן שלב האיתור (שלב ב') רק בשנה הבאה (תשע"ח, 2017-2018), וזאת באמצעות הרפרנט המחוזי. כך הוא יצמצם במשך השנה הנוכחית את הפער

⁴ פרטי ההתקשרות עם הרפרנטים מופיעים באתר האגף למחוננים ולמצטיינים: www.education.gov.il/gifted

הטבעי הקיים בינו לבין התלמידים הלומדים בדרגת הכיתה שאליה הוקפץ. לידיעתכם, תלמיד זה ייבחן במבחני שלב האיתור (שלב ב') עם תלמידי הכיתה אליה הוא "הוקפץ" והישגיו יושוו לדרגת כיתה זו ולא לגילו הכרונולוגי.

בכל שאלה או צורך בסיוע לפנות אל הרפרנט המחוזי. רשימת הרפרנטים במחוזות מפורסמת באתר האגף למחוננים ולמצטיינים בכתובת זו: WWW.EDUCATION.GOV.IL/GIFTED. המועד האחרון לפנייה לרפרנט

המחוזי הוא יום ראשון, 11.12.2016.